

כתב עת תורני איכותי לבני תורה

בתבונה

בס"ד, גיליון 3 | אייר תשפ"ב | מהדורת אמצע חודש | יו"ל ע"י מרכז תבונות - המרכז ללימוד הגמרא

נאמר בעבורך

מי לומד עיון אצל רשב"י? ואיך הגיעו הסטנדרים הרחבים לציון הקדוש? || עמוד 3

על פתח הישיבה

המשגיח רבי אבישי קורח בראיון מיוחד על התקופה שבין החיידר לישיבה קטנה | כיצד הופכים את הימים הללו לימי התעלות ראויים

|| עמוד 4-5

המורה

כמה עובדות וידיעות מרתקות שלא ידעתם על רבינו עזרא עטייה זצ"ל || עמוד 6

דבר המערכת

שלום לכם קוראים נכבדים.

מספרים שפעם נכנס אחד מהבחורים המצויינים אל חדרו של הסבא מסלבודקה זצ"ל, ומיד תיכף שנכנס, עמד הסבא ממקומו וצעק לעבר הבחור: "מה זה יש לך פנים של רוצח?", הבחור נדהם מהאשמה הקשה שהוטחה כלפיו, ועוד בטרם הספיק להתאושש, שאל אותו הסבא: "תני לי, מהיכן אתה בא?" - "מבית המדרש", השיב הבחור שעל פניו עדיין עומדת הפליאה.

הביט הסבא בעיני הבחור, היישר מבט ואמר: "אם באמת באת מבית המדרש? מדוע זה לא ניכר על פניך? מדוע המבט שלך נראה כמו אחד שכרגע עבר על לאו דלא תרצח?"... והדברים נוקבים ויורדים עד תהום...

אומר המדרש שמואל (פ"ו מאבות מ"ז): "שאם אינו בשמחה והתורה עליו בטורח, סוף סוף יפרוש מן הלימוד וילאה לשוא. אמנם כאשר ילמד בשמחה ובשירים אזי באהבתה ישגה תמיד, והתורה והשמחה אחים..."

כשהציעו לרבי מאיר'ל מאמשינוב את רבי חיים מיליקובסקי כחתן, זה היה נראה כבלתי אפשרי. ר' חיים היה נראה ממש כמו שאר הבחורים, מגולה... והחסידים אמרו לרבי שלא ראוי שיקח כזה חתן לבת שלו.

הרבי, שהיה פיקח גדול, אמר להם: "אני אגיד לכם, מה שאתם חוששים בגלל שאין לו זקן, זו לא בעיה, כיון שתוך שלושה חודשים נתגבר על הבעיה, יהיה לו זקן משהו משהו... אבל כזה תלמיד חכמים, גם בשלושים שנה אי אפשר לעשות..."

ובאמת לימים החתן המגולח נעשה לראש ישיבה חשוב בישיבת אמשינוב בבית וגן, והוא היה בן בית אצל רבי חזק'ל אברמסקי זצ"ל. וידוע, שכשהיה צועד בדרך ברחוב, היה הולך ומפזם... הולך ומפזם...

כששאלו את הרב אברמסקי - למה הוא עושה כך? ענה להם: "זה בגלל שכל הזמן הש"ס כולו מסתובב אצלו בראש...", והמשיך "מי הש"ס מסתובב אצלו בראש, לא ימלט מכך שילך ברחוב ויפזם... ילך ויפזם..."

"כאשר ילמד בשמחה ובשירים - אזי באהבתה ישגה תמיד..."
 "שהתורה והשמחה אחים..."

איני אומר שכך ראוי לנהוג, אבל לפחות שיהיו לנו מושגים איזו שמחה משיגים ע"י לימוד התורה.

ומעשה היה ברבי יענק'לה גלינסקי זצ"ל, שפעם קיבל מכתב מהחזו"א ובו נכתב "לכבוד ידידי רבי יעקב גלינסקי", וביקש שיקברו אותו עם המכתב בכדי שיוכל להראות בעולם האמת מי היו הם ידידי.

עד שניגש להתפלל מעריב, ושם ראה את המילים בתפילה "וידידים עברו ים", שהכוונה לעם ישראל שנקראים ידידים, או אז אמר: "אם הקב"ה ידד שלי, איני זקוק לידיד בשר ודם, גדול ככל שיהיה..."

כשאנו פותחים את הגמרא - אנו מזמינים את הקב"ה לשבת איתנו בשולחן אחד, סעודה עם הקב"ה - ויושב הקב"ה בינינו... האם נראה לכם הגיוני שעל דבר כזה לא נשמח ונרקוד?!

בכבוד רב וסליחה מועילה,
 אביאל אברהם טוויל

יור"ע"י
תבונות
 ללמד ולגלות
 המרכז ללימוד תלמוד
 טל: 0733-478-474
 (להטאיר הודעה בטלוחה מספר 1)
 m.tvunot@gmail.com
 דוא"ל: m.tvunot@gmail.com

עורך ראשי: הרב אביאל אברהם טוויל
 כותבים: הרב מנחם ריביץ
 הרב יוסף חיים אליהו

לקבלת הגיליון למייל, וכן לתגובות ושאלות
 ניתן לשלוח לדוא"ל עם פירוט הבקשה.
 ניתן להשיג את הגיליון באתרי:

[3] בעומקה של תורה

[4] סוגיא מהסטנדר

[5] פרשת דרכים

[6] הביאני המלך חדריו

[7] שואלים וכותבים

הגיליון הבא יצא בעזה"י
 ביום חמישי ג' סיון תשפ"ב

שלוחה 4

פרק חדש

פרק 2:

חינוך והמעלה בלימוד
 חלק א

לקבלת קישור במייל
 שלחו בטסה לכתובת
 m.tvunot@gmail.com

רדד הספרייה השלישית
 0733-478-474
 להירשם לקבלת ציטוט
 בשלוחה 2

המיינן לקבלת חביונים טוהה המכסה לרוב ליישום התפילה על ביוטוח
 ולקבלת פרט מיישום בדידים שונות הן כלל לנפש היסוד כלל טוח

מבין הגיליונים

נעשה אדם נאמר בעבורך

מה גרם לגבאי חירון להכניס סטנדרים רחבים • ואיך נצלו בני הישיבה בזכות המסילה הטרננס-סבירית • על פעולות היחיד על חיי הכלל

ראיה עצומה כי העולם השפל בזמן שישראל עושין רצונו של מקום הוא עיקר המציאות, שאף על פי שנגמרה ביום שני בריאת הרקיע והמלאכים שהן העולם העליון, לא היה בזה שלמות עד שנגמרה מלאכת המים בשלישי במאמר יקוו ונעשה העולם השפל.

ידוע כי המסילה הטרננס-סיבירית שמקשרת את רוסיה למזרח הרחוק נבנתה אך ורק בשל הצורך להעסיק אלפי עובדי כפיה משועממים, והיתה בשימוש סך הכל פעם אחת לפני שהפציצו אותה במהלך מלחמת העולם השנייה, הפעם היחידה הזאת הספיקה כדי להציל את ישיבת מיר על בחוריה ורבניה מאימת המגף הנאצי ולהעביר אותם למקום מקלט בשנחאי. בדרך אגב גם מבנה הישיבה בשנחאי נבנה ע"י יהודי מתבולל שקשה היה לו שבעירו

" הפעם היחידה הזאת הספיקה כדי להציל את ישיבת מיר על בחוריה ורבניה מאימת המגף הנאצי ולהעביר אותם למקום מקלט בשנחאי "

אין בית כנסת, וזאת למרות שקהילה כמעט ולא היתה. כך הכין הקב"ה את כל תנאי הבריחה והמחיה להמשך עמלם של בני התורה.

מדהים לראות כי כל העולמות העליונים, הרקיע והמלאכים, כולם נבראו לצורך העולם השפל - העולם הזה הוא עיקר המציאות והוא תכלית הבריאה! וכל זאת בתנאי אחד, שישראל עושין רצונו של מקום. בזמן שאנחנו עושים רצונו של מקום, מקיימים מצוות ולומדים תורה, אנחנו מקיימים בזה את כל העולם, לכן במעמד הר סיני כפה הקב"ה הר כגיגית, לולא ישראל היו מקבלים אז את התורה, העולם היה חוזר לתוהו, לא כעונש לעם ישראל, אלא כהכרח המציאות שכל העולם נברא לתכלית הזאת שישראל יקיימו את התורה וילמדו אותה, ואם לא מקבלים, אבדה התכלית וכבר אין למה ואין בשביל מה להמשיך ולהעמיד את העולם.

ובזה מובן מה שאנחנו שרים "נעשה אדם נאמר בעבורך", כי רבי שמעון בר יוחאי הקדיש את כל ימיו ללימוד התורה ולקיום המצוות, בבית מדרשו של רבי עקיבא, במערה וכשיצא ממנה, כל חייו היו מוקדשים למטרה שלשמה נוצר העולם, כל העולם נברא כדי שישראל יקבלו ויעסקו בתורה, וכאשר אדם מקדיש את זמנו, את מרצו ואת כוחותיו למען התורה, עליו ראוי היה שיאמר "נעשה אדם". כל אדם כשהוא יושב ולומד הוא מקיים את התכלית, בשבילו שווה לקנות סטנדרים רחבים, בשבילו היה שווה לברוא את האדם, ובשבילו שווה להמשיך להעמיד ולקיים את כל העולם! ■

ב שנים האחרונות התפרסם הסיפור שכאשר דנו שניים מן האחראים על הציון של התנא הקדוש רבי שמעון בר יוחאי במירון על קניית סטנדרים חדשים לציון, אמר האחד לשני שהוא רוצה שישומו סטנדרים רחבים לרווחת הלומדים שתהיה האפשרות להניח גמרא ועוד ספר ראשונים לצידה, השני ענה לו "וכי אנשים מגיעים כאן למירון כדי ללמוד סוגיות בעיון? אנשים באים לכאן להתפלל, לקרוא תהילים ולשפוך את הלב", הראשון הפנה את ראשו והצביע לעבר בחור שישב שם באותה שעה בציון רכון על הגמרא והצביע עליו "הנה יש מי שבא לכאן ללמוד, בשבילו כדאי לקנות סטנדרים רחבים!"

"בר יוחאי...נעשה אדם נאמר בעבורך" וכי בעבור הרשב"י נברא האדם? בחז"ל מובא הסיפור על רבי שמעון בן שטח שלקח חמור מישמעאלי אחד, הלכו תלמידיו ומצאו אבן אחת טובה תלויה בצוארו, אמרו לו, רבי ברכת ה' היא תעשיר, אמר להם אני חמור לקחתי, אבן טובה לא לקחתי, הלך והחזירה לאותו ישמעאלי, וקרא עליו אותו ישמעאלי ברוך ה' אלוקי שמעון בן שטח. אותו ישמעאלי "ייחד" את שמו של הקב"ה על רבי שמעון בן שטח, ושוב נשאלת השאלה האם הקב"ה הוא אלוקיו של רבי שמעון בן שטח בלבד? אך אולי מהמעשה הזה כבר אפשר להתחיל לראות את התשובה, שכמובן שאין כוונת אותו ישמעאלי לומר שהקב"ה הוא אלוקיו הבלעדי של רבי שמעון בן שטח, אלא שראוי הוא רבי שמעון בן שטח שיקרא ה' ברוך עליו, כלומר שראוי לברך את ה' על בריאתו של רבי שמעון בן שטח, וכן אפשר לומר על אותה הדרך על הרשב"י, שלא בשבילו נברא האדם, אבל ראוי הוא שבשבילו הקב"ה יברא את האדם, אבל למה?

הרבינו בחיי בפרשת בראשית על פסוקי היום השני לבריאה מפרש שלא הזכיר "כי טוב" ביום שני, וביום השלישי שנגמרה מלאכת המים הזכיר בו שתי פעמים "טוב", אחד לגמר מלאכת המים ואחד ליום עצמו. ושואל בזה ומה בכך אם לא נגמרה מלאכת המים, כיון שנגמרה מלאכת הרקיע ובריאת המלאכים שנבראו ביום השני, היה ראוי שיאמר כי טוב על גמר המלאכה והבריאה ברקיע ובמלאכים, והיה לו לגזור בהם הקיום ולומר בהם כי טוב, כי לא נופלים הם מכל שאר מעשה בראשית שנאמר בהם כי טוב. ומתרץ כי מכאן

על פתח הישיבה

הימים שבין כיתה ח' לישיבה קטנה הינם ימי אתגר, לא רק לתלמידים אלא גם לצוות החינוכי • יצאנו לחקור אודות הימים הללו אצל הרה"ג רבי אבישי קורח שליט"א מנהל רוחני בישיבת הדרת תורה וחזרנו עם תשובות ברורות לכל השאלות • ראיון מיוחד

המתחנך על אף שבטבע האנושי לא אוהבים לשמוע חסרונות.

עכשיו, אולי הרב יוכל לתאר לנו מעט, מהו התהליך שעובר בחור בימים שבין סוף כיתה ח' לתחילת שיעור א' ישיבה קטנה?

התלמידים נמצאים בתקופה מאוד מבלבלת ולא מוגדרת שהרי מצד אחד הם שייכים עדיין למסגרת התלמוד תורה ולכללים שבה ומנגד הם שייכים רגשית לישיבה קטנה שהרי הם כבר התקבלו ומיד הם עוברים לשלב זה, וכן ישנו קושי מחמת שעד כעת הם למדו עם כל כוחותיהם כדי להתקבל לישיבה קטנה ואילו כעת לאחר שהם התקבלו "נשבר" המתח והרצינות וצריכים ליצור התחלה חדשה ודבר זה קשה

כאשר הם ניצבים בסיום לימודיהם בתלמוד תורה.

במה בעצם מתבטאים הקשיים שבמעבר?

הקושי מתבטא הן במה מתאים לעשות ומה לא מתאים שהרי יש הנהגות שמתאימות למסגרת ישיבה קטנה ולא מתאימות למסגרת תלמוד תורה, הן ברצינות ללימוד עם כל המשתמע מכך בחודשי הקיץ כאשר הם כבר מרגישים פחות מחויבים למסגרת התלמוד תורה והן בשמירת הזמנים ושעות שינה הנצרכות לפי גילם.

מה הרב יכול ליעץ לבחורים להשקיע ולפתח בימים שבני ובני?

זה זמן שבו אנו יכולים לקנות קניינים גדולים הן במחויבות שלנו ללימוד תורה אע"פ שאין "דחף" של קבלה לישיבה קטנה אלא ללימוד כיון והקב"ה ציווה אותנו, כמו"כ התרגלות והתחנכות לחיים תקינים שיש זמנים שיש יותר קושי וחוסר חשק וגם בזמנים כאלה

אנו אווזים כבר בשלב שאחרי המבחנים לישיבות קטנות, ובסייעתא דשמיא רוב ככל הבחורים כבר מסודרים בישיבות המתאימות להם, אחר עמל רב של חודשים ארוכים עם צוותים רמי"ם, בוחנים, רשמים ורמי"ם של כיתות ח'.

הימים בהם התלמידים עדיין נמצאים בכיתה ח' אך למעשה הם 'סמוכים ונראים' לקראת הזמן הבא בו יהפכו ל'בחורים' מן המניין, הוא זמן מרתק ומאתגר כאחד. ובכן, בכדי לקבל תמונה ברורה מהשטח, פנינו להרה"ג רבי אבישי קורח שליט"א שהוא הדמות שמהווה ציר מרכזי בסוגיא זו, אשר משמש כמנהל רוחני בישיבת "הדרת תורה" שבאופקים, גם כבוחן, וגם כר"מ כיתה ח', לחקור ולדרוש, כמה שאלות בוערות על ענייני הימים הללו.

ראשית, כיצד באמת משלבים בין שני הכובעים הללו, משגיח שכביכול אמור להעיר לבחורים ודמות הנהגות לעיתים ביד קשה, לבין ר"מ כיתה ח' אוהב, אהוב ומסור?

הייתי מנסח זאת ואומר שהשאלה אינה נכונה מעיקרה, שהרי אם המשגיח אינו אוהב אהוב ומסור אין הוא משגיח אלא שוטר, ואם המחנך - המלמד אינו מעיר את מה שצריך להעיר או אינו מייסר כאשר נצרך לייסר אין הוא מחנך אלא מקנה ידיעות בסוגיות התורה ואם כן שניהם אינם עושים את תפקידם כראוי.

אלא כך היא המידה שכל מחנך בכל משבצת חינוכית שעליה הוא מופקד חייב לאהוב ולהיות אהוב על ידי יחס אישי ואמיתי שמגיע מתוך הלב, מחמאות וראיית הטוב בתלמידים וממילא כאשר נצרך להעיר או להאיר לתלמיד את הדרך יש אפשרות והיתכנות שהדברים יתקבלו אצל

זיהוי מושגים ואגירתם

הגמרא מלאה במושגים ותתי-מושגים. התלמיד הצעיר הניגש לגמרא אינו יודע להבחין בין מושג מורכב לסתם מילה בארמית. עלינו לאתגר את תלמידינו ביכולת ההבחנה הזו, את המיומנות הנחוצה הזו להבחין מה מוגדר מושג ומה לא.

וע"כ, כשאנו ניגשים לסוגיה עלינו להכין את עצמינו מראש לעובדה שסוגיה אחת עשויה לאגור בתוכה מספר רחב של מושגים ועובדות שרחוקים ממושגי התלמידים. לשם כך, בזמן שאנו מכינים את השיעור אנו צריכים להיות דרוכים לכל מושג או עובדה חדשה ולהכין לה הגדרה מתמצמת ומבוררת (זאת נעשה גם בסוגיות העוסקות בעצמן בכירור המושג).

ניתן לתת דוגמא למשפט שכולו מושגים, נקה את המשנה הראשונה שפותחת את הש"ס (ברכות ב, א) ונתבונן בה:

מאימתי קורין את שמע בערבית? - משעה שהכהנים נכנסים לאכול בתרומתן עד סוף האשמורה הראשונה, דברי רבי אליעזר. וחכמים אומרים: עד חצות. רבן גמליאל אומר: עד שיעלה עמוד השחר.

שימו לב כמה מושגים טמונים במשנה אחת שאינה נחשבת לקשה כלל. כשתלמיד יקרא את המשנה הוא לא יצליח להבחין את הרעיון כלל, כי חסרים לו המונחים. עלינו לתת את דעתנו לכך מבעוד מועד, ולהכין את המושגים (ניתן גם לסמן, או להכין בדף), לברר את הגדרתם הנכונה, וליצור הגדרה קצרה ותכליתית של המושג.

לטיפים נוספים, ייעוץ והכוונה:

ללמוד ולהצליח
 תבונות
 סל: 0733-478-474
 (להטאיר הודעה בשלוחה מספר 1)
 t.vunot@gmail.com

"כעת לאחר שהם התקבלו 'נשבר' המתח והרצינות וצריכים ליצור התחלה חדשה ודבר זה קשה כאשר הם ניצבים בסיום לימודיהם בתלמוד תורה"

חברתי, מה הרב יכול להגיד לנו על תהליכים שכאלו?

כמו בנושא הקודם זה משתנה מאדם לאדם שיש כאלה שמתגברים בקלות על רגשות אכזבה / החמצה / לחץ חברתי ויש שאצלם התהליך קשה יותר, אך אם מדובר בתלמיד לא חריג הוא יוכל לעבור זאת ע"י שנחזק אצלו פעם אחר פעם את הידיעה שיש מנהיג לעולם והוא זה שכתב כבר בר"ה וביוה"כ היכן כל אחד ילמד וכל דעביד רחמנא לטב עביד וכמו שרואים כאלו שהלכו לישיבות שאינן "נחשבות" ויצאו ת"ח ולמדנים גדולים ולהיפך כאלו שהלכו לישיבות "נחשבות" ולא הצליחו בלשון המעטה, והכל תלוי בסייעתא דשמיא, ניתן לספר לו דוגמאות של תלמידים משני הסוגים (כמובן בלי לנקוט בשמות או רמזים על מי מדובר).

יישר כח לרב שליט"א שפינה מזמנו היקר על מנת להעשיר אותנו בידע העצום שלו. נברך אותו שימשיך במלאכת הקודש בבריאות עוד רבות בשנים.

פועלים וממלאים את המחויבויות שלנו ואע"פ שיתכן וזה יהיה בתפוקה לא מלאה אך אין השבתה של סדר היום.

מהניסיון של הרב, כמה זמן לוקח תהליך החיבור והביסוס של התלמיד בתוך המערכת שנקראת "ישיבה"?

כמובן שזה אינו אחיד אלא מאוד אינדיבידואלי, אך על פי רוב בין חנוכה לפסח זה הזמן של הקליטה בתוך המסגרת של הישיבה קטנה.

האם יש כאלו חריגים יותר?

בוודאי, פעמים שישנם תלמידים שיש להם "פער" לימודי גדול מכלל התלמידים, או שיש קשיים רגשיים שאינם מטופלים, קשיי קשב וריכוז וכד' שמצבים אלו מהווים מחסום ועיכוב בקליטה בישיבה.

ולסיום, קורים גם מקרים בהם בחור לא הולך לישיבה עליה חלם ובה חשק, דבר שמן הסתם יוצר איזה לחץ או תהליך

לא מספיק לרצות! כעת הגיע הזמן ללמוד ולהצליח.

לקבלת מידע ולהשארת פרטים חייגו כעת:

0733-478-474

(את קולי שלוחה 1)

לרשימת הנושאים שלוחו בקשה לטל: m.tvunot@gmail.com

מללאת רק לעיראקים

פעם שמע שני אברכים מתמרמרים על רבי יהודה צדקה שהיה אחראי על קרן לחלוקת חלגה לאברכים נזקקים, שאמרו: שהרב צדקה מעדיף לתת לאברכים עיראקים מבני עדתו, ולכן הם לא קיבלו. רבי עזרא קם על רגליו ושאל כארי מה זה כאן מפא"י ומס"ם ומפלגות שמאל שהתמודדו בבחירות שאומרים עיראקים או מרוקאים, ככה מדברים על חכם יהודה!?

בתלום אודר בו

במוצאי יום הכיפורים שנת תרפ"ט ראה בחלומו את האותיות 'מו' ת' אש אדומה על גבי אש שחורה, ולמחרת התענה תענית חלום, וכל השנה היה בדאגה, עד שלבסוף באותה שנה פרצו מאורעות תרפ"ט בעיר חברון ונטבחו באכזריות יהודים על קידוש ה'. סיפר שבחלום אמרו לו שיש לו בישיבה שתי נשמות גבוהות מזמן הגאונים, הלא המה הרב עובדיה יוסף והרב בן ציון אבא שאול זיע"א.

גמילות-חסדים בשמחה

כשרעייתו סבלה מחולשה, ציוו עליה הרופאים לשתות כל בוקר כוס חלב חם וטרי, היה טורח בכבודו ובעצמו לקנות את החלב תיכף באשמורת הבוקר, עמד בתור כמו כולם, לאחר שקיבל את החלב היה מוסע בזהירות לביתו כדי שלא ישפך, את החלב חיסם על הפתילה וחיכה כעשר דקות בסבלנות להשגיח שלא יגלוש, מזג את החלב לספל והגיש לרבנית בחיך כשהוא זורח מאושר.

בראשות הישיבה

באייר תרפ"ג נפתחה ישיבת פורת יוסף בראשות רבי רפאל שלמה לניאדו, ורבי עזרא נבחר לשמש כר"ם. וביום ט"ו בשבט תרפ"ה נפטר הרב לניאדו באופן פתאומי, ומאז, במשך ארבעים וחמש שנה עמד בראשות הישיבה.

סקיעות בלימוד

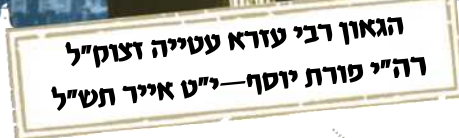
כמה פעמים מצאו אותו שהולך ברחוב כשהוא שקוע בלימוד ולא שם לב להיכן הוא הולך, ופעם כמעט נכנס לכפר ליפתח שהיו בו תושבים ערביים עויינים, ובהשגחה פירטית עבר שם אחד מתלמידיו ועורר אותו, והשיבו לביתו.

הוא היה אומר

היה אומר מי הוא נקרא ת"ח? מי שיכול לעיין בסברות "קים לי" החמורות, אחרי החמין בשבת. בחור מוכשר שאינו לומד, דומה למכונית חדשה שעומדת, שגם חמור משיג אותה.

ביום חתונתו

ביום שישי ערב שבת הגדול י"א ניסן תרס"ט נכנס רבי עזרא לחופה עם הרבנית בוליסה בתו של המקובל רבי אברהם סאלים זצוק"ל. הסבא של ראש ישיבת מאור התורה רבי אברהם סלים שליט"א.

הגאון רבי עזרא עטייה זצוק"ל
רה"י פורת יוסף—י"ט אייר תש"ל

היהורו בני עניים

בגיל צעיר נפטר עליו אביו רבי יצחק, ואמו האלמנה מרת לאה היתה עוסקת בתפירה ובצביעת בגדים כדי לאפשר לבנה לסקוד על תלמודו, עד כדי כך חייו בעוני, שביום חופתו לא היה לו אפילו מעיל ללבוש, והוצרכה אמו לשאול מעיל כדי שיכנס בו לחופה.

גילין עולים בלהבות

מרבית כתביו, בהם שיטה מיוחדת שחיבר למסכת כתובות בדרנו של המהר"ם שיף, נאבדו עם שאר החיבורים שלו, בחורבנה של ישיבת פורת יוסף בשנת תש"ח.

פטירתו

בשנתיו האחרונות סבל משיתוק והיה מרותק למיטתו, סמוך לפטירתו חלה בדלקת ריאות, וביום שני י"ט אייר תש"ל למחרת ל"ג בעומר נפטר. בשעה 15:30 יצאה המיטה מביתו ברחוב יוסף בן מתתיהו לרחבה שלפני הבית, שם הספיידו אותו גישו רבי נתן סאלים, הרב עובדיה, הרב מרדכי אליהו ועוד, לאחר מכן נלקחה המיטה לעבר ישיבת פורת יוסף גאולה שם המשיכו להספיידו הרב שלום לופס, הרב צדקה, הרב יהודה עדס שליט"א ועוד, לאחר מכן הלכו רגלית עד להר המנוחות שם נתמן בשעת לילה מאוחרת.

סברתו כסברת הראשונים

החזון איש ביקר בירושלים בשנת תש"א לרגל נישואי אחיינו לאחר שביקר בכותל המערבי ביקש לנוח משאת חולשתו, הציעו לו לנוח בישיבת פורת יוסף הסמוכה, ישבו רבי עזרא והחזון איש ודיברו בדברי תורה במשך כחצי שעה, כשנפדרו אמר החזון איש בהתפעלות סברתו כסברת הראשונים.

הבריחה למצרים

במלחמת העולם הראשונה היה סכנה שיגויס לצבא הטורקי, הסתתר הרב בעליית הגג בשכונת הבוכרים ברחוב רבנו גרשום 17 בביתו של יוחאי ישראלוף, וכשנברו החיפוטנים התחפש לבוכרי ועם מספורט רוסי מזוייף, שם פעמיו ליפו לאונייה שהפליגה למצרים ושם שהה שמונה שנים, כשרעייתו נותרה לבדה בארץ.

שידורים וכותבים

תשובות לשאלות שהתקבלו במרכז תבונות

אבוד ריב אמיל ארופט טווי.

אין מיון כתר ב' מצי אלקון ורבי ארתיאל מרי רדיק פכונב וריצ'רד ארפנט אטלנטיק את הלסר האריות להי היא אוקולר רבסיס אל כל אינוב פאמרא.

יילר כו ומרדב מראל.

שלום וברכה, ועלה והצלח במלאכת הקודש שהינך עוסק בה, ודע לך שכל הטעם בלימוד של התלמידים תלוי בך, כי אם מרגילים כבר מגיל צעיר לימוד נכון של הגמרא, אזי אח"כ יקל הרבה יותר להתחבר לטקסט ולאופן סגנון הגמרא.

ובכן, לשאלתך, בשו"ת הרמ"א (סי' ככו אות א) כתב שהארמית אינה לשון בפני עצמה אלא לשון הקודש שהשתבשה. וכן בעוד מקומות. ומצינו אף את לשון הארמית מופיעה בתורה [דרך אגב, הראו לי דבר מעניין בשו"ת דברי יציב יו"ד סי' נ"ב שהאמוראים בגלל שגרו בבבל מלאת הע"ז, ולא רצו להזכיר שמות בלשון הק"ק, קראו שמותם בלשון ארמית, שהיא תחליף ללשון הקודש, עיי"ש]. ובעצם, כשמונים אחוזים ממילות הארמית נגזרו ממילים עבריות תקינות או משובשות, ולכן לא פלא אם נמצא מילים רבות המזכירות או זהות למילים בשפה שלנו:

אתן לכך כמה דוגמאות: **בריך** - ברוך; **עלמא** - עולם; **קשיא** - קשה; **גברא** - גבר; **אמרינן** - אמרו; **היכא** - היכן; **אי** - אם; **מאי** - מה; **אשגוחי** - להשגיח; **שיעורא** - שיעור; **תליא** - תלוי; **לישנא** - לשון; **גדיא** - גדי; **כלבא** - כלב; **מיא** - מים; **איסורא** - איסור, וכו'.

אלא שגם במילים שאינם ממש לשון ק"ק, נוכל למצוא מילים שמזכירות משמעות בעברית, למשל, המילה "זבן" בארמית, מקורה הוא בעברית שלא כ"כ מוכרת כיום, כי המילה "זָבָן" פירושה - מוכר, וממילא "זבנות" זו מלאכתו של הזבן - מכירה. המילה "חזי" קיימת אף היא בעברית - "חזוה", כמו חוזה בכוכבים שמשמעותה - מביט. א"כ "חזי" פירושו לראות. ועוד כהנה וכהנה רבות.

כשתופסים את העיקרון הזה, ניתן לפתור הרבה מהבנת השפה, ובמקביל גם מטמיעים את המילים בזיכרון, תוך כדי הרחבת אוצר המילים.

לימוד שפת הארמית מחמת היותה שפה שאינה שימושית בעולם הכללי, מולידה "יובש ושעמום". מאוד קשה ללמוד שפה באופן יבש ולא בצורה שיטתית. יתירה מכך, לימוד שיטתי של ארמית ימנע מהתלמיד את ידיעת השפה, ישכח מהר מן הלב, ישעמם את הלומדים, והגרוע מכל, ירחיק אותנו מהמטרה העיקרית שהיא: לימוד הגמרא. וכך גם יהיה, אם ניגש אל הקניית השפה באופן שנסמוך על האינטליגנציה של הלומדים להבין את ביאור המילה לפי הקשר, לעיתים שיבוש בהבנה יכול ליצור, מלבד הבנה מוטעית, גם תרגום שגוי של המילה. ואלו דברים שראיתי פעמים רבות בכל הגילאים.

למעשה, יש כמה וכמה הצעות נהדרות להקניית השפה הארמית, איני יכול להאריך במסגרת פינה זו (התשובה במלואה נשלחה לשואל), אך אומר דבר אחד, ככל שנדאג למצוא שייכות בין מילות הארמית למילים העבריות, תוך כדי הלמידה, נצליח להקנות לתלמידים את השליטה המלאה בשפה. טוב נעשה אם גם נעגן זאת ע"י שנדפיס לתלמידים מילון ריק ויהיה עליהם למלא את המילים שרכשו, ומידי פעם גם נבחן עליהם.

בהצלחה במלאכת הקודש

צידה לדרך

אין להקנות את לימוד הארמית כשפה בפני עצמה, למרות שיש מושג של לימוד שפות, בארמית הדין שונה: א. כי אין היא שפה שימושית ביום-יום, ב. כי רוב המילים שילמדו - כמעט ואינם יבואו לידי שימוש, הגמרא בשמונים אחוז נכתבה בעברית.

הדרך הנכונה היא, א. תוך כדי הלימוד, כשנתקלים במילה מסבירים אותה, ב. להטמיע את המילה הקשה במילים עבריות, כך אנו יוצרים "עוגן" לזיכרון של המילים, וגם נהנים מלחפש מילים דומות, דבר, שמהניסיון, מוסיף מאוד חיבור

גם לך יש שאלה? ניתן להשאיר הודעה בשלחה או בדוא"ל

הגיליון מוקדש לרפואת ר' ברוך בן רחל וניסים ורעייתו הי"ו בתוך שאר חולי עמו ישראל

למה צריכים שיטה ללימוד הגמרא?

האם פעם שאלתם את עצמכם, איך יתכן שעם ישראל בכל הדורות מסר נפשו על לימוד הגמרא, ואילו אנו, או לפחות חלקינו, כל כך רחוקים מלאהוב את הגמרא? הלא במדינות רבות כבר זיהו את העוצמה הקיימת בתלמוד, וסיגלו לעצמם הרגלי למידה בגמרא היהודית.

כיצד יתכן שהגמרא שהיא "חדר המכונות" של כל התורה כולה, אוצר סודי שבו כל הדברים הגדולים מתרחשים, נעשית כל כך רחוקה מאתנו מיום ליום?

ובכן, לימוד הגמרא הוא הלימוד המורכב והקשה ביותר שקיים בעולם כולו! דף גמרא בנוי מאין-סוף שכבות של מידע, אחת מתחת לשנייה. גם אם נלמד כל היינו דף אחד—לא נסיים להתפעל מהתגליות המסעירות שקיימות ועולות בכל פעם מחדש, כאילו מעולם לא נגענו בדף זה.

וכשאנו מדברים על הנערים שלנו, אזי לימוד הגמרא הוא הדבר החשוב ביותר שקיים בעולמו של בחור בן ישיבה. בחור שלא מוצא את עצמו כשחקן במגרש הזה—אוטומטית מוצא את עצמו מחוץ למשחק. אין לו מה לחפש בין כותלי בית המדרש! זו המציאות! וכידוע, העולם שבחוץ—מפתה, צבעוני ומושך.

לשם כך, אין שום מקום למשרות בתחום הזה. חייבים למצוא דרך נכונה ויעילה בכדי לעשות הכל, מחש הכל, כדי שהלומד הצעיר יחוש חלק בלתי נפרד מעסק הגמרא, ויצליח על פי יכולותיו להגיע להישגים מטביעי רצון.

בדיוק במקרה הזה נכנס "מרכז תבונות" עפ"י מחקר מעמיק בן עשור, הצלחנו בס"ד למצוא שיטת מיפוי יעילה המבוססת על שבעת מנגנוני למידה שמניעים את הלומד החל משלב הקלטת של החומר ועד לשלב הפלט.

מצאנו את הכישורים הנדרשים מכל לומד גמרא באשר הוא. זיהינו את מבנה החשיבה הקיימים היום בקרב תלמידי הגמרא. ובכך אנו יוצרים בעצם מעטפת מקסימלית המותאמת למידותיו הייחודיות של הלומד, ויוצרות גשר פנימי עמוק בין יכולותיו הטבעיות ובין לימוד הגמרא הקדושה. כך שכיום ההצלחה נמצאת מחש בין האצבעות, ולך נשאר רק להחליט, האם רצונך להגיע כבר למסגה, או ש...

אתם מוזמנים לפנות אלינו לקבלת פרטים נוספים. ניתן לשמוע עוד על מבנה התהליך במערכת הטלפונית שלנו בשלוחה מספר 9. אנו נשמח להיות השליחים שלך להגשמת חלומך—ליהנות מלימוד הגמרא.

פנה עוד היום ליעוץ חינמי ותתחיל ללמוד ולהצליח

לפרטים ולקבלת תכנים והרצאות:
0733-478-474

(תא קולי שלוחה 1)

m.tvunot@gmail.com

הרצאות
והדרכות

גישמאה
בלימוד

ארנ
כלים מקצועי

בית חוכניות
למידה מותאמות

מיפוי כישורים
מדיקטיים בגמרא

בהנהלת

הרב אביאל אברהם טוויל שליט"א

תבונות

ללמוד ולהצליח

המרכז ללימוד הגמרא